

C. STRATEEGIA MEEDE ¹

1. Strateegia meetme nimetus
Meede 2 - Ettevõtluse arendamine
2. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus
<p>Piirkonna turismipotentsiaali kasutamine. Piirkonnal on suur turismipotentsiaal, mis turundustegevuste killustatuse ning ettevõtjate koostöö puudumise tulemusel on realiseerimata. Vajadus on toetada turismi arendust ning ühisturundust piirkonna potentsiaali realiseerimiseks.</p> <p>Väikeettevõtluse ja -tootmise arendamine. Tänu soodsale asukohale pealinnaregiooni lähistel on piirkonnas kõrge ettevõtlusaktiivsus. Samas on puudu piirkonnaspetsiifilistest ning kohalikku ressursi väärtustavatest ettevõtetest. Väikeettevõtjatel jääb puudu finantsressurssidest, oskustest ja võimekusest uute toodete arendamisel ning enda turundamiseks, seetõttu on vajalik väikeettevõtjate toetamine (eelkõige kohaliku ressursi väärtustavate toodete ja teenuste arendamisel).</p> <p>Koostöö kaudu on võimalik piirkonna tooteid ja teenuseid terviklikumalt ja edukamalt turundada, mistõttu on vajalik ettevõtjate koostöö toetamine.</p>
3. Strateegia meetme eesmärk
<p>Meetme üldeesmärk (vastab strateegia eesmärgile 2): Ettevõtluses panustab kohalike ressurside keskkonnaga kooskõlas kasutamine ja valdkonna-ülene koostöö otseselt piirkonna konkurentsivõime tõusu;</p> <p>Meetme spetsiifilised eesmärgid: Piirkonna jaoks on välja töötatud 2 kuni 3 geograafiliselt eristatava turismipiirkonna kaubamärki, mida kasutatakse süsteemselt sise- ja väliturismi arendamiseks; Kohalik toit on piirkonna kaubanduvõrgus esindatud võrdselt piirkonna-välise päritoluga toidukaupadega; Kohalik tarbija on teavitatud kohaliku toidu tarbimise eelistest (sh läbi piirkondliku kaubamärgi laialdase kasutamise); Ettevõtjad on orienteeritud omavahelisele koostööle läbi koostöövõrgustike või -organisatsioonide; Ettevõtlustegevus on loodussäästlik, innovaatiline ja kohalikku ressursi optimaalselt väärindav; Piirkonnas on toimivad sise- ja väliturule suunatud ühisturundus-tegevused.</p>
4. Toetatavad tegevused ²

Toetatavad tegevused:

Kohalikul ressursil ja toorainel põhineva väikeettevõtlu arendamine;
Ühisturunduse ja koostöövõrgustike arendamisega seotud kulud;
Ühise nime/märgi all sise- ja välisriiklikel messidel osalemine; piirkonna turundusmaterjalide koostamine; ühisturundust toetavad investeeringud (messimööbel, müügiletid vms);
Kohaliku toidu kättesaadavuse suurendamine
koolitused (piirkonnaülesed), kohaliku tooraine väärindamine, toidutootjate võrgustiku arendamine (koolitused, investeeringud jms).

Meetme raames toetatakse **strateegia ja meetme prioriteetidega seotud** tegevuste korraldamise ja/või elluviimisega seotud kulutusi, põhjendatud juhtudel ka soetusi.

Kulutused peavad olema mõistlikud ning põhjendatud, **kooskõlas meetme üldeesmärkidega** ning vastava maaeluministri Leader-meetme määrusega.

Mittetoetatavad tegevused/kulud:

Ehitusprojekteerimine (ei toetata ka muu ehitustegevuse osaks olevat projekteerimist);
Tööjõu rent;
Tooraine ostmine;
Üsikuttevõtte turunduskulud (eeldatud on, et kõik turundustegevused toimuvad ühiselt, kasutatakse piirkonnas väljatöötatud märgiseid ning turundustegevustes osaleb vähemalt 2 ettevõtjat/organisatsiooni);
Järgmiste EMTAK teise taseme koodide alla kuuluvaid tegevusi: 05 – 09; 64 – 66; 68 – 71; 78; 92

Meetme sihtgrupp (kes saab toetust taotlelda):

VKE-st* osahingud, füüsilisest isikust ettevõtjad, tulundusühistud, kes tegutsevad MTÜ Ida-Harju Koostöökoja tegevuspiirkonnas.
Mittetulundusühingud ja sihtasutused, kes tegutsevad MTÜ Ida-Harju Koostöökoja tegevuspiirkonnas;
Projektist kasusaajad peavad olema Ida-Harju Koostöökoja piirkonna elanikud ja/või organisatsioonid;
Taotlejaks ei saa olla erakond ega välisriigis registreeritud organisatsioon.

VKE = väikese ja keskmise suurusega ettevõtte, millel on kuni 50 töötajat (majandusaasta aruande alusel, arvestatakse täistöökohti) ning mis muus osas (v.a töötajate arv) vastab Euroopa Komisjoni määruse 800/2008/EÜ lisa 1-le.

5. Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel)

Projektitoetuse taotleja peab taotluse tegevusgrupile esitamise hetkel täitma kõiki vastavas maaeluministri määruses esitatud tingimusi.

Meetmest 2 projektitoetuse taotleja peab lisaks vastava maaeluministri määruse poolt esitatud tingimustele täitma järgmisi nõudeid:

- Iga taotleja saab esitada meetme **ühte voo ühe projektitoetuse taotluse**;
- Projektitoetuse taotlejal **ei tohi taotlemise hetkel olla pooleli** sama meetme raames toetatud projekte (pooleli = lõpparuanne tegevusgrupile esitamata).
- Projektitoetuse taotleja peab esitama **tegevusgrupi poolt kehtestatud vormil projekti**

kirjelduse ja eelarve;

- Projektitoetuse taotlejal ei tohi projektitoetuse taotluse tegevusgrupile esitamise hetkel olla **riiklikku maksuvõlga**. Maksuvõla olemasolu kontrollitakse taotluse vastuvõtmisel;
- Ehitustegevust sisaldava projekti puhul peab taotleja koos taotlusdokumentidega esitama **ehitusloa** (juhul kui see on nõutav Ehitusseadustiku kohaselt);
- **Juhul kui taotletakse toetust ehitustegevuseks, mis seaduse või Leader määruse kohaselt ei nõua ehitusteatist, ehitusluba ega ehitusprojekti esitamist**, esitab taotleja koos taotlusdokumentidega joonised ja info planeeritava ehitustegevuse (remont, rekonstrueerimine vms) koha, mahu jms kohta. Info peab olema esitatud sellisel kujul, et hindajal on võimalik detailselt aru saada planeeritava tegevuse olemusest ja mahust, vajaliku ehitusmaterjali mahust (hindamaks hinnapakkumuse / hinnakalkulatsiooni realistlikkust);
- Ehitusteatise- või ehitusloakohustusliku hoone ehitustegevuse puhul Microsoft Exceli tarkvaraga töödeldavas vormingus ehitustegevuse kulude andmed (IHKK kinnitatud vormil).
- Taotleja peab läbima **nõustamise kohaliku tegevusgrupi poolt kinnitatud nõustaja juures**, kes annab nõustamise läbimise kohta vastava kinnituskirja. Kinnituskiri peab olema lisatud projektitoetuse taotlusele;
- Meetme 2 puhul peab projektitoetuse taotleja esitama **äriplaani (investeeringuprojektide puhul) või turundusplaani (turundustegevuste puhul)**;
- Projektitoetuse taotleja (olenemata juriidilisest vormist) peab koos taotlusdokumentidega esitama taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud aruande ära kirja* või kontserni puhul taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta kinnitatud majandusaasta konsolideeritud aruande ära kirja;
*majandusaasta aruanne = väljatrükk Äriregistri süsteemist;
- Sihtasutuse **asutajate ja nõukogu liikmete nimekiri** juhul, kui taotleja on sihtasutus;
- Mitte varasema kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese kuupäeva seisuga **mittetulundusühingu liikmete nimekiri**, välja arvatud usulised ühendused, juhul, kui taotleja on mittetulundusühing;
- Projektitoetust taotlev organisatsioon peab olema **tegutsenud vähemalt 6 kuud** (st projektitoetuse taotlemise esitamise hetkeks peab Äriregistris organisatsiooni esmarestreerimisest olema möödunud vähemalt 6 kuud);
- Projektitoetuse saajal on kohustus peale projekti lõppu täita ja esitada tegevusgrupi poolt ettenähtud vormil **seirearuanne** ning võimaldada järelseire tegemist kuni 5.a. peale projekti lõppu.

6. Toetuse maksimaalne suurus ja määr

Toetuse määr olenemata taotleja juriidilisest vormist on antud meetmes **maksimaalselt 60% toetatava tegevuse abikõlblikust kogumaksumusest**;

Projektitoetuse miinimumsumma on **3000** eurot;
Projektitoetuse maksimumsumma on **20 000** eurot.

7. Viide sihtvaldkonnale

Prioriteet 6 - sotsiaalse kaasamise, vaesuse vähendamise ja maapiirkondade majandusliku arengu edendamine, sh:

6A - tegevusvaldkondade mitmekesistamise, väikeettevõtete loomise ja arendamise ning töökohtade loomise hõlbustamine;

6B - maapiirkondade kohaliku arengu soodustamine;

6C - info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kättesaadavuse, kasutamise ja kvaliteedi parandamine maapiirkondades.

Prioriteet 3 - toiduahela korraldamise, sealhulgas põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise, loomade heaolu ja riskijuhtimise edendamine põllumajanduses, sh:

3A - toormetootjate konkurentsivõime parandamine nende parema integreerimise abil põllumajanduslike toiduainete tarneahelasse kvaliteedikavade kaudu, mis annavad põllumajandustoodetele lisaväärtuse, kohalike turgude edendamise ja lühikeste tarneahelate ning tootjarühmade ja -organisatsioonide ning tootmisharudevaheliste organisatsioonide kaudu;

8. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 5 nimetatud prioriteetid, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab³

Prioriteet 6 - sotsiaalse kaasamise, vaesuse vähendamise ja maapiirkondade majandusliku arengu edendamine.

Prioriteet 3 - toiduahela korraldamise, sealhulgas põllumajandustoodete töötlemise ja turustamise, loomade heaolu ja riskijuhtimise edendamine põllumajanduses.

Seosed LEADER spetsiifiliste eesmärkidega:

Sotsiaalse kaasatuse edendamine luues uusi töökohti, kaasates kohaliku arengu strateegia ettevalmistamise ja elluviimise protsessi kohalikud elanikud ning parandades teenuste kättesaadavust muuhulgas läbi IT-teenuste parema kättesaadavuse;

Ettevõtjate konkurentsivõime tõstmine, eelkõige läbi ühistel tegevustel põhinevate tegevuste rakendamise;

Piirkondlike eripärade parem rakendamine, sh kohaliku toidu arendamine;

Uuenduslike lahenduste leidmise ja kasutuselevõtu soodustamine;

Kohaliku tasandi valitsemise parendamine läbi erinevate osapoolte kaasamise.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklite

numbrid, mis antud meetmega seonduvad:

17; 19; 20; 27;

9. Viide arengukava meetmele, kui strateegia meede sellega kattub

Ei kattu.

10. Strateegia meetme indikaatorid ja sihttasemed

Toetatud ettevõtete arv - 20

Teostatud projektide arv - 25

Loodud töökohtade arv - 10 (*Panustab MAK 2014-2020 sihtvaldkonna 6B eesmärkide saavutamisse - 280 töökohta üle Eesti*)

Projektitoetuse abil loodud uute/paranenud teenuste hulk - 20

Toetatud koostööprojektide arv - 2

Ühisturundusele suunatud projektide arv - 5

Keskkonnasäästlikkusele suunatud projektide arv - 5

11. Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid

Kvalititseerumiskriteerium:

Taotlus aitab kaasa meetme eesmärkide saavutamisele - hinnatakse JAH/EI skaalal. Juhul kui hindajatest 50% või rohkem vastab "EI," kõrvaldatakse taotlus edasiselt hindamiselt.

Sisulised hindamiskriteeriumid:

Finantsprognoside realistlikkus, projekti elluviimise tõenäosus ja teostatavus - osakaal 25%

Kohaliku ressursi kasutamine - osakaal 20%

Taotlusdokumentide tehniline korrektsus - osakaal 15%

Töökohtade loomine - osakaal 10%

Projekti tulemuse innovaativsus/uuenduslikkus - osakaal 10%

Uute toodete või teenuste lisandumine - osakaal 10%

Projekti tulemusel tekkiv koostöö - osakaal 10%

Hindamisel rakendatakse 5 punkti skaalat ja 60% lävendit – vähem kui 60% maksimaalsetest võimalikest hindepunktidest saanud projekti osas PRIA-le projekti rahastamise ettepanekut ei tehta.

Hindepunktide selgitused:**1. Finantsprognoside realistlikkus, projekti elluviimise tõenäosus ja teostatavus**

1	Eelarve ei ole detailne. Äriplaani või turundusplaani, projekti kirjelduse ja eelarve vahel puuduvad seosed. Omafinantseeringu ja käibevahendite allikad on puudu / segased / ebarealistlikud. Riskianalüüs puudu, riskid maandamata. Omafinantseeringu määr on minimaalne nõutav.
2	Eelarve ei ole detailne. Äriplaani / turundusplaani, projekti kirjelduse ja eelarve vahel on osaliselt seosed, kuid esinevad ebakõlad projekti kirjelduse, eelarve ja äriplaani / turundusplaani vahel. Omafinantseeringu ja käibevahendite allikad on üldsõnalised või vajavad täpsustamist (nt ühesõnaline "omavahenditest" või on omafinantseeringu allikaks märgitud laen, kuid taotleja laenuvõimet ei ole hinnatud). Riskianalüüs puudu, riskid maandamata. Omafinantseeringu määr on minimaalne nõutav.
3	Eelarve ja tegevuskava on kirjeldatud. Äriplaani / turundusplaani, projekti kirjelduse ning eelarve vahel on seosed. Investeeringuprojekti puhul kajastub planeeritav investeering selgelt äriplaanis. Omafinantseerimise ja käibevahendite allikad on välja toodud. Riskid on osaliselt kirjeldatud ja maandamine kirjeldatud. Omafinantseeringu määr on enam kui 40%.
4	Eelarve ja tegevuskava on detailsed. Äriplaani / turundusplaani, projekti kirjelduse ning eelarve vahel on selged seosed. Investeeringuprojekti puhul kajastub planeeritav investeering selgelt äriplaanis. Omafinantseerimise ja käibevahendite allikad on selgelt välja toodud. Riskid on välja toodud ja maandamine kirjeldatud. Omafinantseeringu määr on enam kui 45%.
5	Eelarve ja tegevuskava on detailsed. Äriplaani / turundusplaani, projekti kirjelduse ning eelarve vahel on selged seosed. Investeeringuprojekti puhul kajastub planeeritav investeering selgelt äriplaanis. Omafinantseerimise ja käibevahendite allikad on selgelt välja toodud. Riskid on välja toodud ja maandamine kirjeldatud. Omafinantseeringu määr on enam kui 50%

2. Kohaliku ressursi kasutamine

1	Projekt ei mõjuta otseselt ega kaudselt kohaliku ressursi väärimist või ei ole seda projektis kirjeldatud.
2	Projekt on suunatud kohaliku ressursi väärimisele, kuid kohaliku ressursi kasutamine ja seos projekti tulemustega on kaudne / ebamäärane. Puuduvad konkreetset numbrilised näitajad.

3	Projekt on suunatud kohaliku ressursi väärindamisele. Projekti tulemused soodustavad oluliselt kohaliku ressursi väärindamist, kuid ei ole konkreetsetes seoses projekti tulemustega (näiteks soetatakse seadmed, mida võib kasutada ka kohaliku ressursi väärindamiseks, kuid konkreetne kohaliku ressursi eelistus ei tule äriplaanist või turundusplaanist ega projektist välja).
4	Projekt on suunatud kohaliku ressursi väärindamisele. Projekti tulemuste seos kohaliku ressursi väärindamisega on selgelt välja toodud ja põhjendatud, sh on ka numbrilised näitajad. Projekt aitab kaasa ühte tüüpi kohaliku ressursi väärindamisele (tooraine, loodus, kultuur jne).
5	Projekt on suunatud kohaliku ressursi väärindamisele. Projekti tulemuste seos kohaliku ressursi väärindamisega on selgelt välja toodud ja põhjendatud, sh on ka numbrilised näitajad. Projekt aitab kaasa rohkem kui ühte tüüpi kohaliku ressursi väärindamisele (tooraine, loodus, kultuur jne)
3. Taotlusedokumentide tehniline korrektsus	
1	Projekti erinevate osade vahel (tegevused, eesmärgid, eelarve ning lisadokumendid jne) puuduvad loogilised seosed. Taotlusvormi sisuline osa on pealiskaudne, puuduvad viited uuringutele / analüüsidele jms. Matemaatilised vead projekti eelarves, kulude ja tulude prognoosis jms. Projektidokumentatsiooni läbivad süstemaatiliselt kirja- ja arvutusvead. Projekti ajakava on aasta täpsusega.
2	Projekti erinevate osade vahel (tegevused, eesmärgid, eelarve ning lisadokumendid jne) on osaliselt loogilised seosed. Taotlusvormi sisuline osa on kirjeldatud, kuid puuduvad viited uuringutele / analüüsidele / arengudokumentidele jms. Projektidokumentatsioonis esinevad süstemaatilised kirja- ja arvutusvead. Projekti ajakava on poolaasta täpsusega.
3	Projekti erinevate osade vahel (tegevused, eesmärgid, eelarve ning lisadokumendid jne) on loogilised seosed. Taotlusvormi sisuline osa on kirjeldatud, olemas on viited uuringutele / analüüsidele / arengudokumentidele jms. Viidete juurest puudub selgitus. Projektidokumentatsioonis ei esine süstemaatilisi kirja- ja arvutusvigu. Projekti ajakava on kvartali täpsusega.
4	Projekti erinevate osade vahel (tegevused, eesmärgid, eelarve ning lisadokumendid jne) on loogilised seosed. Taotlusvormi sisuline osa on kirjeldatud, olemas on viited uuringutele / analüüsidele / arengudokumentidele jms. Viidete juures on toodud selgitus, kuidas projekt konkreetse uuringu / analüüsi / arengudokumentiga seostub (sh kuidas aitab projekt kaasa konkreetse arengudokumendi eesmärkide täitmisele). Projektidokumentatsioonis ei esine süstemaatilisi kirja- ja arvutusvigu. Projekti ajakava on kuu täpsusega.
5	Projekti erinevate osade vahel (tegevused, eesmärgid, eelarve ning lisadokumendid jne) on loogilised seosed. Taotlusvormi sisuline osa on kirjeldatud, olemas on viited uuringutele / analüüsidele / arengudokumentidele jms. Viidete juures on toodud selgitus, kuidas projekt konkreetse uuringu / analüüsi / arengudokumentiga seostub (sh kuidas aitab projekt kaasa konkreetse arengudokumendi eesmärkide täitmisele). Projektidokumentatsioonis ei esine süstemaatilisi kirja- ja arvutusvigu. Projekti ajakava on nädala täpsusega.
4. Töökohtade loomine	
1	Projektiga ei looda uusi töökohti (ka mitte tulevikus ega projekti kaudse tulemina).
2	Projekti otsesel tulemusel töökohti ei teki, kuid projekt loob potentsiaali töökohtade tekkeks tulevikus.

3	Projektiga luuakse hooajalisi töökohti (olenemata töökohtade arvust)
4	Projektiga luuakse 1 täistöökoht. Prognoos (ametikoht) on selgelt välja toodud nii kirjeldusena kui ka finantsprognoosides ning põhjendatud.
5	Projektiga luuakse rohkem kui 1 täistöökoht. Prognoos (ametikoht) on selgelt välja toodud nii kirjeldusena kui ka finantsprognoosides ning põhjendatud.
5. Projekti tulemuse innovaatus/uuenduslikkus	
1	Projekt ei ole innovaatiline ega keskkonnaseisundit parandav.
2	Projektis on kirjeldatud uuenduslikke ja keskkonnaseisundit parandavaid elemente, kuid projekt tervikuna pole innovaatiline.
3	Projektis sisaldub 1 komponent kas tegevuse või tehnoloogia innovaatususest ning keskkonnaseisundi parandamisest. Projekt on innovaatiline IHKK piirkonnas.
4	Projektis sisaldub 1 komponent kas tegevuse või tehnoloogia innovaatususest ning keskkonnaseisundi parandamisest. Projekti tegevus/ tehnoloogia on innovaatiline Harjumaal.
5	Projekt on innovaatiline, suunatud keskkonnasäästliku tehnoloogia kasutamisele või ainulaadsuse saavutamisele (toode, tehnoloogia, seade vms). Projektiga luuakse lisandväärtust. Innovaatilisus on selgelt välja toodud. Tegevuse ja tehnoloogia innovaatilisus on ainulaadne Eestis.
6. Uute toodete või teenuste lisandumine	
1	Organisatsiooni uusi tooteid või teenuseid ei lisandu.
2	Projekti tulemusena täieneb organisatsiooni poolt pakutavate toodete ja/või teenuste valik. Toote ja/või teenuse sihtgrupp on suunatud tegevuspiirkonna kuni 3 asulale.
3	Projekti tulemusena täieneb organisatsiooni poolt pakutavate toodete ja/või teenuste valik. Toote ja/või teenuse sihtgrupp on suunatud kogu tegevuspiirkonnale.
4	Projekti tulemusena täieneb organisatsiooni poolt pakutavate toodete ja/või teenuste valik. Toote ja/või teenuse sihtgrupp on suunatud lisaks tegevuspiirkonnale kogu Eestile.
5	Projekti tulemusena täieneb organisatsiooni poolt pakutavate toodete ja/või teenuste valik. Toote ja/või teenuse sihtgrupp on suunatud kogu Eestile ja eksporditurgudele.
7. Projekti tulemusel tekkiv koostöö	
1	Projekti raames ega projekti tulemusel ei ole / teki otsest koostööd. Tegemist on üksikinvesteeringuga.
2	Projektis osaleb lisaks taotlejale vähemalt 1 koostööpartner. Koostöö ei ole sisuliselt kirjeldatud või puudub partnerite sisuline ja rahaline panus.
3	Projektis osaleb lisaks taotlejale vähemalt 1 koostööpartner. Koostöö (sh iga partneri panus) on sisuliselt kirjeldatud.
4	Projektis osaleb lisaks taotlejale vähemalt 2 koostööpartnerit. Koostöö (sh iga partneri panus) on sisuliselt kirjeldatud.
5	Projektis osaleb kolm või rohkem koostööpartnerit. Koostöö (sh iga partneri panus) on sisuliselt kirjeldatud.